

ΕΙΚΟΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΜΕΛΕΤΗ Α'

Η ΙΕΡΑ ΕΙΚΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

Ἀπόπειρα γιὰ μία
νέα προσέγγισι

Ἐκ τῶν Ἀγιογραφείων τῶν Ἱερῶν Μονῶν
τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης Φυλῆς Ἀττικῆς
καὶ τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων Ἀφιδανῶν Ἀττικῆς

2004

Ἡ Ἱερὰ Εἰκὼν.
(ἁ Δοκίμιο)

Η ΙΕΡΑ ΕΙΚΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

Ἐπίπεια γιὰ μία νέα πρoσέγγισι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α'. Τρεῖς θεμελιώδεις πρoυποθέσεις.....σελ. 4	
1. Δημιουργική συνέχεια.....σελ. 4	
2. Χριστοκεντρική Δημιουργία.....σελ. 5	
3. Ἐσχατολογική Ταυτότης.....σελ. 7	
Β'. Ἡ Ἱερά Εἰκὼν τῶν Ἁγίων Πάντων.....σελ. 10	
1. Κατ' ἐξοχήν δογματική Εἰκόνα.....σελ. 10	
2. Τὰ τρία μέρη τῆς Εἰκόνας.....σελ. 11	
3. Τὸ ἄνω μέρος (Μ1).....σελ. 12	
4. Τὸ μεσαῖον μέρος (Μ2).....σελ. 13	
5. Τὸ κάτω μέρος (Μ3).....σελ. 15	
6. Σύνοψις.....σελ. 17	
Γ'. Δογματικὲς Ἀλήθειες καὶ εἰκαστικὰ μέσα.....σελ. 20	
1. Τὰ εἰκαστικὰ τεχνοτροπικὰ μέσα.....σελ. 20	
2. Ἡ Σύνθεσις.....σελ. 20	
3. Τὸ Φῶς.....σελ. 22	
4. Τὸ Χρῶμα.....σελ. 23	
5. Ἐπίλογος.....σελ. 25	
Δ'. Παράρτημα.....σελ. 26	
1. Τὰ ἱερά πρόσωπα τῆς Εἰκόνας ἀναλυτικὰ.....σελ. 26	
2. Σχέδιο τῆς Εἰκόνας — ἀριθμητική ἀντιστοιχία.....σελ. 30	

Η ΙΕΡΑ ΕΙΚΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

Ἀπόπειρα γιὰ μία νέα προσέγγισι

Α'. Τρεῖς θεμελιώδεις προϋποθέσεις

1. Δημιουργική συνέχεια

ΚΑΤ' ἈΡΧΗΝ, ἡ ἀπόπειρά μας ἀντιπαρέρχεται τὸ ψευδο-δίλημμα: «**Δημιουργία ἢ Μίμηση**», τὸ ὁποῖο τίθεται συνεχῶς καὶ ἀφορᾷ τις Ἐκκλησιαστικὲς Τέχνες ἐν γένει, ἀλλὰ καὶ τὸ θεμέλιό τους, δηλαδή τὴν Ὁρθόδοξη Θεολογία.

α. Ἡ νέα μας προσέγγισις προϋποθέτει τὴν πεποίθησι τῆς ζώσης Παραδόσεως, βάσει τῆς ὁποίας στὰ χαρισματικὰ «ὄρια» τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑφίστατο ἀνέκαθεν ἡ **Δημιουργική Συνέχεια**, ὡς ἀνακαινιστικὴ καὶ μεταμορφωτικὴ παρέμβασις καὶ ἐπίδρασις στὴν Ἱστορία.

β. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἡ Ἐκκλησία, ὡς «χωρὸς» ἐντὸς τοῦ ὁποίου βιώνεται δυναμικὰ τὸ **διαρκὲς παρὸν τοῦ Θεοῦ**, «χωρίον τοῦ ἀπίστου Πλαστοουργοῦ», δὲν ὑποκύπτει ποτὲ στὸν πειρασμὸ νὰ προσκολλᾶται δουρικὰ στὸ παρελθόν· ἂν τοῦτο συνέβαινε, τότε ὁ χαρακτήρας Τῆς θὰ ἦταν βεβαίως **στατικός**, δηλαδή **ἀν-ιστορικός** καὶ κατὰ συνέπειαν **μονοφυσιτικός** καὶ μὴ **σωτηριολογικός**.

γ. Ἡ ζῶσα παρουσία καὶ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας, διὰ μέσου ἐν προκειμένῳ τῶν Λειτουργικῶν Τεχνῶν Τῆς, σημαίνει κατ' οὐσίαν μίαν **διαρκῆ διαδικασίαν**, μέσῳ τῆς ὁποίας ἐπαναπροσλαμβάνονται δημιουργικὰ τὰ γνήσια

καὶ δόκιμα στοιχεῖα τῆς Παραδόσεώς Της, προκειμένου νὰ «σαρκωθοῦν» αὐτὰ στὸ νέο ἱστορικὸ περιβάλλον της καὶ τοιουτοτρόπως νὰ ἀντιμετωπισθοῦν λυσιτελῶς οἱ προκλήσεις τοῦ ἐκάστοτε ἱστορικοῦ παρόντος.

δ. Τὸ ζητούμενον ἀνέκαθεν ἦταν ἡ μεταμορφωτική, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, πρόσληψις τοῦ **Παρόντος**, ὡς συνέχεια καὶ «αὐξησις» τοῦ αἰεὶ ζῶντος **Παρελθόντος**, ὑπὸ τὴν ἀνακαινιστικὴν προοπτικὴν τοῦ **Μέλλοντος**, δηλαδὴ τῆς **Βασιλείας τοῦ Θεοῦ**, ἡ Ὅποία εἶναι ἤδη παρούσα.

ε. Ὅμιλοῦντες ἐκκλησιαστικὰ γιὰ **Παρελθόν-Παρόν-Μέλλον**, ἐννοοῦμε τὸν ἄτμητο καὶ ἐνιαῖο «χῶρο» τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας, ὅπου ὑφίσταται δυναμικὰ τὸ διαρκὲς παρόν τοῦ Θεοῦ, «χῶρος θεοφανίας», ὅπως ἀκριβῶς ἡ ζωὴ εἶναι δυναμικὰ παρούσα καὶ ἐνιαία στὴν ρίζα, τὸν κορμὸ καὶ τοὺς κλάδους ἐνὸς δένδρου.

ς. Ὡς ἐκ τούτου, μακρὰν τοῦ παραπαίοντος ψευδοπροβληματισμοῦ μεταξὺ συντηρητισμοῦ καὶ φιλελευθερισμοῦ, ἦτοι **ἀν-ἱστορικότητος** καὶ **ἐκ-κοσμικεύσεως**, τὰ ὅποια εἶναι «στοιχεῖα τοῦ κόσμου τούτου», ἡ εἰκαστικὴ πρότασις τῆς Ὁρθοδοξίας, ὡς **χαρισματικὸ γεγονός**, εἶναι πάντοτε «καινὴ»/ νέα, αἰείποτε «ἀνακαινιζομένη» καὶ «ἀνακαινίζουσα», δηλαδὴ πάντοτε «σύγχρονος», ὡς διαρκῆς φανέρωσις τῆς «Καινῆς Κτίσεως»: «ὥστε εἴ τις ἐν Χριστῷ καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα» (Β' Κορινθ. ε' 17).

2. Χριστοκεντρικὴ Δημιουργία

ΚΑΤΟΠΙΝ, ἡ ἀπόπειρά μας ἐπιθυμεῖ νὰ τονίσῃ ἐκ νέου καὶ μὲ ἰδιαίτερη ἔμφασι τὴν **Χριστοκεντρικότητα** τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιαστικῆς Ἀγιογραφίας.

α. Θεμελιωδεστάτη θέσις τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας εἶναι, ὅτι τὰ ἁγιασμένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας, φέροντα τὴν «μορφὴν» καὶ τὸν «τύπον» τοῦ Χριστοῦ, εἶναι «εἷς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλ. γ' 27-28)· δηλαδή, «ὀμοιάζοντα» πρὸς τὸν Χριστόν, εἶναι «ὅμοια» μεταξύ τους καὶ ἐπομένως ἔχουν κοινὰ χαρακτηριστικὰ μὲ τὸν Χριστὸ καὶ μεταξύ τους.

β. «Ἐκαστος τῶν βαπτιζομένων», λέγει ὁ ἱερός Θεοφύλακτος Βουλγαρίας, «ἀπεβάλετο μὲν τὰ φυσικὰ ἰδιώματα· ἓνα δὲ τύπον καὶ μίαν μορφὴν πάντες ἀνέλαβον, οὐκ ἀγγέλου, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ Δεσπότη, ἐν ἑαυτοῖς δεικνύντες τὸν Χριστόν. Ὅστε καὶ εἷς ἐσμεν πάντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· τουτέστι, καθὸ μίαν μορφὴν τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐπικειμένην ἔχομεν».

(PG τ. 124, σελ. 996B)

γ. «Χριστοὶ γινόμεθα καὶ ἡμεῖς, καθὸ πάσχομεν».

(Ἁγίου Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας, PG τ. 124, σελ. 1184C)

«Καὶ ὅσοι χριστιανοὶ πάσχουν διὰ τὸν Χριστόν, χριστοὶ γίνονται καὶ αὐτοὶ κατὰ τοῦτο, καθὸ πάσχουν».

(Ὅσ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου, εἰς τὸ Φιλιπ. γ' 10)

δ. Οἱ Χριστιανοὶ «Χριστὸν ἐνεδύσαντο» (Γαλ. γ' 27-28), δηλαδή «ἐφόρεσαν τὸν Θεόν», ἐπειδὴ διὰ τῆς Σαρκώσεως ὁ ἀληθινὸς Θεὸς «πάντας ἡμᾶς ἐφόρεσεν»:

«Ὅσοι γοῦν πνευματοφόροι φῶς φοροῦσι, καὶ ὅσοι φοροῦντες φῶς Χριστὸν εἰσὶν ἐνδεδυμένοι, καὶ οἱ ἐνδεδυμένοι Χριστὸν τὸν Πατέρα ἐνδέδυνται».

(Μ. Ἀθανασίου/ Βλ. Ὅσ. Νικοδήμου, Ρωμ. ιγ' 14)

ε. Ἡ Χριστοκεντρικὴ καὶ σωτηριολογικὴ αὐτὴ ἀλήθεια θὰ βιωθῆ στὴν πληρότητά της κατὰ τὴν ἀδιάδοχον Ὀγδόην Ἡμέραν, ἣτοι τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ὅποτε δὲν θὰ ὑπάρχη δύσις καὶ σκότος :

«Ἄλλος γὰρ αὐτὴν ποιεῖ ὁ Ἥλιος, ὁ τὸ ἀληθινὸν Φῶς ἀναλάμπων· Ὅς ἐπειδὴν ἅπαξ ἐπιφανῆ ἡμῖν, οὐκέτι ἐν δυσμαῖς κρύπτεται, ἀλλὰ πάντα τῆ φωτιστικῇ ἐαυτοῦ δυνάμει περιπτυσσόμενος, διηνεκές τε καὶ ἀδιάδοχον τοῖς ἀξίοις τὸ Φῶς ἐμποιεῖ καὶ αὐτοὺς τοὺς μετέχοντας τοῦ Φωτὸς ἐκείνου, ἄλλους ἡλίους ἀπεργαζόμενος».

(Ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης, PG τ. 44, στλ. 612Α)

ζ. Τὸ «κοινὸν» αὐτὸ μεταξὺ Χριστοῦ καὶ Χριστιανῶν, διὰ τοῦ ὁποίου γινόμεθα οἱ πάντες «εἷς», δηλαδή ἡ μία «μορφὴ» τοῦ Χριστοῦ, ἐντετυπωμένη εἰς ὅλους τοὺς «**χριστομόρφους**» (βλ. Ἱ. Δαμασκηνοῦ, PG τ. 96, στλ. 657Α), ἦτοι κατὰ χάριν Χριστοῦ ἐν τῷ φωτὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅταν ἐκφρασθῆ εἰκαστικὰ μὲ τρόπο σαφῆ καὶ ἐμφαντικό, ἀναδεικνύει τελικὰ τὴν Εἰκόνα ὡς τὴν Εἰκόνα τοῦ Θεανθρώπου, δηλαδή ὡς μίαν **Χριστοκεντρικὴν Δημιουργίαν**, ἔστω καὶ ἂν ἡ Ἱερὰ Εἰκόνα εἶναι πολυπρόσωπος καὶ πολυσύνθετος.

3. Ἐσχατολογικὴ Ταυτότης

Τελοσ, ἡ ἀπόπειρά μας προϋποθέτει ὅπωςδήποτε τὴν Ἐσχατολογικὴ Ταυτότητα τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας, μαρτυρουμένην ἄλλωστε καὶ ἀπὸ τῆς τρεῖς λειτουργικῆς διαστάσεις τῆς.

α. Πρωτίστως, ὑπενθυμίζεται ὅτι ἐφ' ὅσον ἔργο τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ μᾶς ἀποκαλύπτῃ τὸν **Μέλλοντα Αἰῶνα**, δηλαδή τὴν **Βασιλεία τοῦ Θεοῦ**, ἀλλὰ καὶ νὰ μᾶς παρέχῃ τὴν δυνατότητα νὰ μετέχουμε εἰς Αὐτὴν («μυστηριακὸς ρεαλισμός»), ἔπεται ὅτι ἡ φύσις τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὄντολογία τῆς, εἶναι **Ἐσχατολογικὴ**.

β. Ἡ Ἐκκλησία, ἐπειδὴ ἀντλεῖ τὴν ὑπόστασί Της ἀπὸ τὸ **Μέλλον**, δηλαδή οἱ ρίζες τοῦ δένδρου Της εὐρίσκονται στὰ **Ἐσχατα**, «παροντοποιεῖ» τὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐδῶ καὶ τώρα στὰ μυστηριακὰ «ὄρια» Της, ὅλη δὲ ἡ ἐν Χριστῶ ζωὴ, ἀλλὰ καὶ τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα διακονοῦν καὶ ἐκφράζουν αὐτήν, καταυγάζονται διαρκῶς ἀπὸ τὸ ἄδυτο Φῶς τῆς **Ἐοχθῆς Ἡμέρας**.

γ. Ἡ Ἱερὰ Εἰκὼν δὲν εἶναι ἀπλῶς ἓνα «ἄνοιγμα», μέσω τοῦ ὁποῖου βλέπουμε τὸ ἐπέκεινα, τὸ **Ἐσχατολογικὸ Μέλλον**, ἀλλὰ ἀναδεικνύεται ἀπὸ τὸ ἱστορικο-εσχατολογικὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀποκλειστικὰ στὰ «ὄρια» Αὐτοῦ, ὡς τὸ εἰκαστικὸ ἐκεῖνο μέσον, τὸ ὁποῖο καθιστᾷ ἀπὸ τοῦ νῦν παροῦσαν («παροντοποιεῖ») τὴν **μετα-ιστορίαν**.

δ. Ὁ ἀναμφισβήτητα **Ἐσχατολογικὸς Χαρακτήρας** τῆς Εἰκόνας εἶναι ἐκδηλὸς καὶ στὰ τρία ἐπίπεδα τῆς ἀποκλειστικῆς ἐκκλησιαστικῆς λειτουργίας της :

I. Ὁ τιμῶν καὶ «προσκυνῶν» διὰ τῆς Εἰκόνας «τὴν τοῦ ἐγγραφομένου ὑπόστασιν» («Ὅρος» Ζ' Ἀγ. Οἴκουμ. Συνόδου), κοινωνεῖ μὲ τὸ εἰκονιζόμενον πρόσωπο, δηλαδή μετέχει ἤδη, μέσω τῆς Εἰκόνας, στὴν **Ἐσχατολογικὴ Πραγματικότητα**.

II. Ἡ Ἱερὰ Εἰκὼν, κατὰ τρόπον καὶ λόγον ὑπερφυῆ, καθίσταται ἀγωγὸς τῆς Θείας Χάριτος, ἡ Ὅποία θεοποιεῖ τὸν προσκυνοῦντα, τοιουτρόπως δὲ ὁ προσκυνῶν εἰσάγεται μέσω τῆς Εἰκόνας ἀπὸ τοῦ νῦν στὰ **Ἐσχατα**:

«Χάρις δίδοται θεία ταῖς ὕλαις διὰ τῆς τῶν εἰκονιζομένων προσηγορίας».

(I. Δαμασκηνοῦ, PG τ. 94, σελ. 1264B)

III. Ἡ Εἰκὼν λειτουργεῖ ὅπως τὰ ἱερὰ βιβλία τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῶν Ἀγίων Πατέρων, δηλαδή παιδαγωγικὰ καὶ

διδασκτικά (πρβλ. Ἰ. Δαμασκηνοῦ, PG τ. 94, στλ. 1268ABC-
Ἰ. Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1213A, 1537CD):
ἐπομένως ὁ «ἀναγινώσκων» τὴν Εἰκόνα μνεῖται στὴν
Ἰ. Ὁρθόδοξη Θεολογία, ἡ ὁποία πάντως εἶναι ἀποκαλυπτική,
δηλαδή Ἰ. Ἐσχατολογική.

ε. Εἶναι λοιπὸν προφανές, ἐν σχέσει μάλιστα πρὸς τὰ
ἀναφερθέντα στὴν § 1, α-ζ, τοῦ παρόντος Κεφαλαίου Α΄, ὅτι
ὁ Ἰ. Ὁρθόδοξος Ἰ. Ἀγιογράφος καλεῖται νὰ ἐργασθῆ πρωτίστως
καὶ κυρίως θεολογικά, δηλαδή νὰ ἐκφράσῃ εἰκαστικά τὴν
Δογματικὴ Ἰ. Ἀλήθεια τῆς Ἰ. Εκκλησίας, ἤτοι τὴν ἐν Χριστῷ
ἐμπειρία Τῆς· τὸ δὲ προσωπικὸ ὕφος του, ζωοποιούμενο ἀπὸ
τὴν χαρισματικὴν σχέσιν του μὲ τὸν Θεῖο Παράκλητο,

«ἐν τούτῳ ἀκριβῶς τυγχάνει σπουδαιότερον
καὶ ἀξιολογώτερον, ὅσῳ βαθύτερον καὶ πραγ-
ματικότερον δύναται νὰ παραστήσῃ τὸ πνεῦμα,
τὸ βάθος καὶ τὴν οὐσίαν τῆς Ἰ. Εκκλησίας του,
πιστότερον δὲ νὰ ἐκφράσῃ τὸ μυστικὸν Αὐτῆς ἐν
Πνεύματι Ἰ. Ἀγίῳ βίωμα».

(Ἰ. Ἀνδρέου Θεοδώρου)

Β'. Ἡ Ἱερὰ Εἰκὼν τῶν Ἀγίων Πάντων

1. Κατ' ἐξοχὴν δογματικὴ Εἰκόνα

ΕΝ ΠΡΩΤΟΙΣ, ἡ νέα προσέγγισίς μας λαμβάνει ὡς δεδομένο, ὅτι ἡ Ἱερὰ Εἰκὼν τῶν Ἀγίων Πάντων εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν δογματικὴ Εἰκόνα, δηλαδή ἔχει ἓνα **πλήρες δογματικὸ εὖρος**.

α. Τὸ δεδομένο αὐτὸ κατανοεῖται κατ' ἀρχὴν ἀπὸ τὴν «βάσι» τῆς προτάσεώς μας, ἡ ὁποία θὰ παρουσιασθῆ περαιτέρω ἀναλυτικώτερα: ἡ Εἰκὼν νὰ περιλαμβάνη τρία συναπτόμενα καὶ ἐν μέρει περιχωρούμενα μέρη-«ἐπίπεδα».

β. Ἡ «βάσις» αὐτή, ὅπως καὶ ἄλλες θέσεις τῆς νέας προσεγγίσεως, προϋποθέτει τὴν ἀναρτημένη στὴν Ἱστοσελίδα μας ἐρμηνευτικὴ ἐργασία μας:

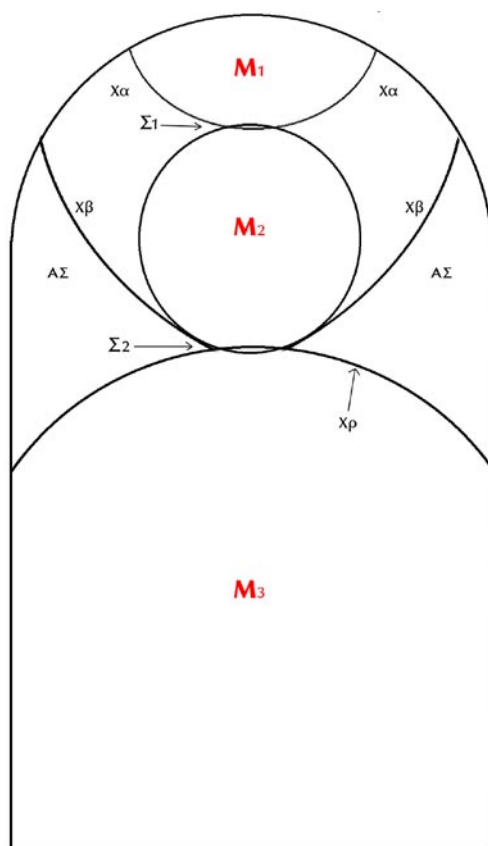
«Τὸ Μυστήριον τῆς Ἀρπαγῆς - Ἡ Θεωτικὴ ἐμπειρία τῆς ἄρπαγῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἕως τρίτου οὐρανοῦ», δηλαδή ἕως τὸν Παράδεισον (Β' Κορινθ. β' 2-4)»

γ. Τὰ τρία συναπτόμενα μέρη ἄνω-μέσον-κάτω, ἀντιστοιχοῦν στὴν **Τριαδολογία**, τὴν **Χριστολογία** καὶ τὴν **Ἐκκλησιολογία**.

δ. Πάντα τὰ ἄλλα Δόγματα ἀπορρέουν ἐξ αὐτῶν τῶν τριῶν καὶ ἐμπερικλείονται εἰς αὐτά, ὅπως θὰ ἐπισημανθῆ ἐφ' ἐξῆς ἀναλυτικά.

2. Τὰ τρία μέρη τῆς Εἰκόνας

ΕΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ, χάριν τῆς οἰκονομίας τοῦ λόγου, τὰ μέρη τῆς Εἰκόνας χαρακτηρίζονται ὡς **M1** (ἄνω), **M2** (μέσον), **M3** (κάτω) [βλ. Σχῆμα 1].

Σχῆμα 1

α. Στὸ **M1** θὰ τεθῆ ἡ Ἁγία Τριάς, δηλαδή τὸ ἱστορικὸ γεγονός τῆς Ἀποκαλύψεως στὸν Πατριάρχη Ἀβραάμ.

β. Στὸ **M2** θὰ τεθῆ ἡ Θεοτόκος ὡς Βασίλισσα, φέρουσα ἐγκόλπιον τὸν Κύριόν μας.

γ. Στὸ **M3** θὰ τεθῆ ἡ Ἐκκλησία, δηλαδή ἡ Σύναξις τῶν Ἁγίων.

δ. Τὸ εἰκαστικὸ αὐτὸ σύνολον ἀποτελεῖ σὲ γενικὲς γραμμὲς ὑπόμνησιν τῆς **Θείας Οἰκονομίας**: ὁ Εἷς τῆς Τριάδος (Ἁγία Τριάς- Χριστὸς) σαρκουῖται (Θεοτόκος-Χριστὸς) καὶ θεοποιεῖ τὸν ἄνθρωπο (Ἐκκλησία- Χριστὸς).

ε. Ἐπίσης, τὸ εἰκαστικὸ τοῦτο σύνολο ἀποτελεῖ τὴν **εἰκόνα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ**: ὁ Κύριος «ἐνοικεῖ» καὶ «ἐμπεριπατεῖ» μέσα στὸν **Λαὸ Του**, δηλαδή τὴν Ἐκκλησία Του, ἢ ὁποία εἶναι ὁ **Ναὸς Του**· ἀλλὰ καὶ ὁ Λαὸς τῆς Χάριτος ζῆ ἐν τῷ Πατρὶ, κατηλλαγμένος μετ' Αὐτοῦ διὰ τῆς Οἰκονομίας τοῦ Υἱοῦ, ὁ Ὅποῖος ἐσαρκώθη «ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου» καὶ ἤνωσε ἡμᾶς μετὸν Θεὸ ἐν τῷ Σώματι καὶ τῷ Αἵματι Αὐτοῦ.

«Ἵμεῖς γὰρ Ναὸς Θεοῦ ἐστε ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεός, ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι Λαός».

(Β' Κορινθ. ζ' 16)

ζ. Τὰ **M1 - M2 - M3** δὲν ἐφάπτονται ἀπλῶς, ἀλλὰ εἰσδύουν τὸ ἓνα στὸ ἄλλο, ἀλληλο-περιχωροῦνται, ἐν μέρει (**Σ1** καὶ **Σ2**), τοιοῦτοτρόπως δὲ ὑποδηλώνεται ἡ ἐνιαία θεώρησις τῶν τριῶν βασικῶν Δογμάτων: ὁ Θεὸς (**M1**) ἐνηνθρώπησε (**M2**), γιὰ νὰ γίνουμε Σῶμα Του (**M3**).

3. Τὸ ἄνω μέρος (M1)

ΚΑΤ' ΑΡΧΗΝ, στὸ **M1** πρέπει νὰ γίνεταῖ ὑπόμνησις στὴν θεμελιώδη διάκρισι μετὰξὺ τῆς **ἀπροσίτου/ἀμεθέκτου** θείας οὐσίας καὶ τῶν **προσιτῶν/μεθεκτῶν** θείων ἐνεργειῶν.

α. Τὸ ἀπρόσιτον ὑπεμφαίνεται μετὰ τρία στοιχεῖα :

πρῶτον, τὸ **M1** εὐρίσκεται στὸ ἀνώτατο (τὸ πλέον «ἀπόμακρο») σημεῖο τῆς Εἰκόνας· δεύτερον, εἶναι μικρότερο σὲ ἔκτασι ἐν σχέσει πρὸς τὰ **M2** καὶ **M3**· καὶ τρίτον, ὁ χῶρος **Χα** πέριξ τοῦ **M1** εἶναι ἀρκετὰ μεγάλος.

β. Τὸ **προσιτὸν** ὑποδηλώνεται μὲ δύο στοιχεῖα: πρῶτον, μὲ τὴν ἱστορικότητα τοῦ γεγονότος τῆς Φιλοξενίας τοῦ Ἀβραάμ· καὶ δεύτερον, μὲ τὸ σημεῖο **Σ1** τῆς ἀλληλοεισδύσεως τοῦ **M1** καὶ τοῦ **M2** (ὁ Θεὸς σαρκώνεται-κοινωνεῖ μὲ τὴν φύσι μας).

γ. Τέλος, θὰ ἦταν ἴσως ἀναγκαῖο νὰ τεθῆ καὶ ἡ **τραπέζα τῆς Φιλοξενίας** ἐνώπιον τῶν θείων Προσώπων, προκειμένου νὰ προσδίδεται **εὐχαριστιακὸς χαρακτήρας** στὸ γεγονός, ἄμεσα συναπτόμενος μὲ τὸ **M3**, ὅποτε ἐπὶ τῆς τραπέζης θὰ ὑπάρχη μόνον ἓνα **Ποτήριον**, ὅμοιον πρὸς τὸ **M3**, ὥστε νὰ ὑποδηλώνεται ἡ ταυτότης τῆς Εὐχαριστίας.

4. Τὸ μεσαῖον μέρος (M2)

ΠΡΩΤΙΣΤΩΣ, στὸ **M2** πρέπει νὰ γίνεται ὑπόμνησις στὶς ἀλήθειες τοῦ **Χριστολογικοῦ Δόγματος**, δηλαδὴ τοῦ Μυστηρίου τῆς Σαρκώσεως: ἡ Ἐνανθρώπησις μᾶς ἀπεκάλυψε τὸν Τριαδικὸ Θεὸ (**M1**): μᾶς ἔφερε σὲ κοινωνία (**Σ1**) μὲ τὸν Θεὸ μέσῳ τῆς Σαρκὸς τοῦ Υἱοῦ· τὴν Σάρκα αὐτὴν προσέλαβε ἐκ τῆς Θεοτόκου (**M2**): ἡ Σάρκα Αὐτὴ «ὑπάρχει» στὴν Ἐκκλησία (**M3**): τὸ Μυστήριον τῆς Σαρκώσεως (**M2**) καὶ τὸ Μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας ἀλληλοπεριχωροῦνται (**Σ2**).

α. Τὸ Μυστήριον τῆς Ἐνανθρωπήσεως, ὡς τὸ μόνον καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὡς σκοπὸς καὶ κορύφωμα τῆς

Δημιουργίας, ὡς ἡ Μεγάλη Βουλή τοῦ Θεοῦ γιά τόν ἄνθρωπο καί ὅλη τήν Κτίσι, θά πρέπει **κατά πρότον λόγον** νά κατέχη τὸ κεντρικώτερο μέρος τῆς Εἰκόνας, καί **δεύτερον** νά ἐκφράζεται ἐπιτυχέστατα καί μοναδικά μὲ τὴν ἔνθρονον Παντάνασσαν Θεοτόκον, ἔχουσαν ἐγκόλπιον τὸν Κύριόν μας (ὄχι ὡς Ἐγκαλοφοροῦσαν ἢ Γλυκοφιλοῦσαν).

«Αὕτη ἐστὶν ἡ Θεοτόκος Μαρία», «ὁ χερουβικός θρόνος», «τὸν Βασιλέα Κύριον Σαβᾶθ ἐγκόλπιον φέρουσα».

(Ἀγίου Ἀνδρέου Κρήτης, PG τ. 97, στλ. 880CD)

β. Ἐν συνεχείᾳ, ἐπειδὴ ἡ θέσις τῆς Μητρὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι **μοναδική στο Μυστήριο τῆς Σωτηρίας μας**, «αἰτία τῆς τῶν πάντων θεώσεως», ἡ δὲ συνεισφορὰ Τῆς δὲν περιορίζεται μόνον στὴν ἱστορικὴ στιγμή τῆς Σαρκώσεως, εἶναι ἀναγκαία ἢ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐμφαντικὴ θέσις Τῆς στο **M2**, ὥστε νά ὑπεμφαίνωνται καί τὰ ἐξῆς : φέρει τὰ «**δευτερεῖα τῆς Τριάδος**», ὡς ἐκ τούτου μεταξὺ **M1** καί **M2** δὲν παρεμβάλλονται Οὐράνιαι Δυνάμεις (**Σ1**)· εἶναι «**μεθόριον**» μεταξὺ ἀκτίστου (**M1**) καί κτιστῆς (**M3**) φύσεως· ἀποτελεῖ τὴν «**κλίμακα**», «δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός» (**M1→M2**)· εἶναι ἡ «**γέφυρα**» ἢ «**μετάγουσα** τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν» (**M3→M2→M1**).

γ. Κατόπιν, τὸ **M2** πρέπει νά ὑποδηλώνη τὴν **συνεχῆ καὶ ὄντως κεντρικὴ «παρουσία» τῆς Παντανάσσης στὴν Ἱερὰ Ἱστορία**, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς Σαρκώσεως ἐξ Αὐτῆς τοῦ Ἐνὸς τῆς Τριάδος, «καὶ παντεχνήμονι Λόγω σάρκα δανείσασα», ἢ Σάρκα τοῦ Θεανθρώπου, δηλαδὴ ἢ Σάρκα τῆς Πανάγνου, εἶναι τὸ ζωοποιὸ «κέντρον» τῆς Ἐκκλησίας.

δ. Τέλος, ἡ Θεοτόκος, ὡς Θρόνος τοῦ Θεοῦ καί «χωρίον τοῦ ἀπείρου Πλαστοργοῦ Αὐτῆς», εὐρίσκεται ὑπεράνω τῶν Οὐρανίων Δυνάμεων Ἀσωμάτων (**ΑΣ**), οἱ δὲ δωρεὰς τοῦ

Θεοῦ (M1) μετοχετεύονται διὰ τῆς Πανάγνου Μαριάμ, δυνάμει τῆς Σαρκώσεως (M2), στοὺς Ἀσωμάτους (ΑΣ) καὶ δι' αὐτῶν στήν Ἐκκλησία (M3).

ε. Ἡ Ὑπερευλογημένη Θεοτόκος δὲν εἶναι ἐκτὸς καὶ ὑπεράνω τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὡς Μητέρα τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας «ένώνει» καὶ «συνάπτει» κτιστὸ καὶ ἄκτιστο: «ἢ Θεὸν Λόγον τοῖς ἀνθρώποις τῇ παραδόξῳ Αὐτῆς κηῖσει ἐνώσασα καὶ τὴν ἀπωσθεῖσαν φύσιν τοῦ γένους ἡμῶν τοῖς οὐρανίοις συνάψασα»· «χαῖρε, πιστοὺς Κυρίῳ ἀρμόζουσα».

ζ. Ὡς ἀπόρροια τῶν ἀνωτέρω, οἱ Οὐράνιες Δυνάμεις (ΑΣ) τίθενται ἡμικυκλικῶς πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς ὑποδήλωσιν τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ σχεδὸν πληροῦν τὴν περιοχὴ Χβ, ἀλλὰ τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ ἐκφράζεται τὸ «δουλικὸν» ἐναντι τοῦ ἐνθρόνου Θεοῦ καὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Σαρκώσεως (M2).

5. Τὸ κάτω μέρος (M3)

ΕΠΕΙΔΗ, στὸ M3 πρέπει νὰ προβληθῇ τὸ Ἐκκλησιολογικὸ Δόγμα, κέντρο τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ Εὐχαριστία, θεωρεῖται ὡς προσφορωτέρα πρὸς τοῦτο ἡ ἀπεικόνις τῆς Θείας Λειτουργίας: στὸ Χριστοκεντρικὸ αὐτὸ Μυστήριον πραγματώνεται ἡ Ἐκκλησία, ἡ Ὅποια ἀποτελεῖ «τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου» (Ἐφεσ. α' 23), φανερώνεται ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, βιώνεται τὸ Ἐσχατολογικὸ Μέλλον ὡς παρὸν καὶ ἐν τέλει ὁ ἱερός «χῶρος» τῆς Ἐκκλησίας, ὡς Σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἀναδεικνύεται ὡς τὸ διαρκὲς παρὸν τοῦ Θεοῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου «ἐκκλησιοποιεῖται» ἡ Κτίσις.

α. «Ἡ Ἐσχατολογικὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν δὲν θὰ εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸ εὐχαριστιακὸ Κυριακὸ Δεῖπνο τῆς Βασιλείας, ἡ Αἰώνια Λειτουργία, δηλαδή ἡ θεία καὶ αἰώνια Κοινωνία τοῦ Θεοῦ Πατρὸς ἐν Χριστῶ τῷ Θεανθρώπῳ διὰ Πνεύματος Ἁγίου μετὰ πάντων ἡμῶν. Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Βασιλεία».

(Ἐπισκόπου πρώην Ἑρζεγοβίνης Ἀθανασίου Γιέβτιτς)

β. «Ἴδωμεν δὲ πῶς καὶ διὰ τούτου τοῦ θείου τύπου καὶ τοῦ ἔργου τῆς ἱερᾶς Προσκομιδῆς τὸν Ἰησοῦν αὐτόν, καὶ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ μίαν πᾶσαν ὁρῶμεν, μέσον Αὐτὸν τὸ ἀληθινὸν Φῶς, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον κεκτημένην, καὶ φωτιζομένην ὑπ' Αὐτοῦ καὶ συνεχομένην. Αὐτὸς μὲν γὰρ διὰ τοῦ ἄρτου μέσον ἐστίν· ἡ Μήτηρ δὲ διὰ τῆς μερίδος ἐκ δεξιῶν· Ἄγιοι δὲ καὶ Ἄγγελοι ἐξ ἀριστερῶν· ὑποκάτω δὲ ἅπαν τῶν Αὐτῷ πιστευσάντων τὸ εὐσεβὲς ἄθροισμα. Καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ μέγα μυστήριον· Θεὸς ἐν ἀνθρώποις καὶ Θεὸς ἐν μέσῳ θεῶν, θεουμένων ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν ὄντως Θεοῦ σαρκωθέντος ὑπὲρ αὐτῶν. Καὶ τοῦτο ἡ μέλλουσα Βασιλεία καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς τὸ πολίτευμα· Θεὸς μεθ' ἡμῶν ὁρῶμενός τε καὶ μεταλαμβάνόμενος».

(Ι. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, PG τ. 155, στλ. 285-286)

γ. Ἡ βίωσις τοῦ **Μέλλοντος** ἐντὸς τοῦ ἱστορικοῦ **Παρόντος**, «βιουμένη Ἐσχατολογία», καθίσταται δυνατὴ δυνάμει τῆς Σαρκώσεως (**Μ2**) : ὁ Θεάνθρωπος μὲ τὴν Σάρκωσι, τὴν Σταύρωσι καὶ τὴν Ἀνάστασι μᾶς ἔφερε καὶ μᾶς φέρει συνεχῶς σὲ «κοινωνία» μὲ τὸν Θεὸ-Πατέρα ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ διὰ τῆς Μετοχῆς μας στὸ Μυστήριον τῆς Πεντηκοστῆς.

δ. Ἐπομένως, αὐτὴ ἡ «κοινωνία», ἡ ὁποία ταυτίζεται μὲ τὴν **Βασιλεία τοῦ Θεοῦ**, ἐπειδὴ πραγματώνεται καὶ ἀποκαλύπτεται στὴν Θεία Λειτουργία, θὰ πρέπει νὰ

ἐμφαίνεται στὸ **Μ3** μὲ τὰ ἐξῆς στοιχεῖα: τὸν Σταυρό, τὸ Θυσιαστήριο, τὸν Χριστὸ λειτουργοῦντα καὶ μεταδίδοντα τὰ Μυστήρια, τὴν Δόξα τῆς Ἀναστάσεως, τοὺς χοροὺς τῶν Ἁγίων.

ε. Τέλος, τὸ νοητὸ χωρίσμα **Χρ** ἴσως θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡμικυκλικὸ ἐλαφρῶς πρὸς τὰ κάτω, ὥστε νὰ ὑποδηλώ- νεται ὅτι τὸ **κτιστόν**, ἥτοι ἡ ἀνθρωπότης-ἡ Δημιουργία, «συνάπτεται» πλέον διὰ μέσου τῆς Σαρκώσεως-Ἐκκλη- σίας-Εὐχαριστίας μὲ τὸ **ἄκτιστον**, ἥτοι τὸν Οὐρανόν.

6. Σύνοψις

α. Ἡ Δημιουργικὴ Συνέχεια, ἡ Χριστοκεντρικότης καὶ ὁ Ἐσχατολογικὸς Χαρακτήρας τῆς νέας εἰκαστικῆς προτάσεώς μας γιὰ τὴν Ἱερὰ Εἰκόνα τῶν Ἁγίων Πάντων εἶναι προφανεστάτη: ἐπιχειρεῖται μίᾳ ἐνιαίᾳ θεώρησις **Παρελθόντος-Παρόντος-Μέλλοντος**, τὰ ὁποῖα εἶναι ἄτμητα στὸν ἱερό «χώρο» τοῦ θεανδρικοῦ Σώματος καὶ ἐνωμένα ἐν τῷ Προσώπῳ τοῦ Σαρκωθέντος Λόγου, στὴν προοπτικὴ πάντοτε τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, παρούσης ἤδη ἐν τῷ Χριστῷ διὰ τῆς Θεοτόκου στὰ μυστηριακὰ «ὄρια» τῆς Ἐκκλησίας.

β. «Ἡ Ἐκκλησία στὴν Θεία Εὐχαριστία ζῆ καὶ προ- γεύεται ἤδη τὴν **ὑπέρβαση τῆς χρονικῆς διαιρέσεως**, ὑπέρβαση τῆς ἀποστάσεως μεταξὺ **παρελθόντος, παρό- ντος καὶ μέλλοντος**, διότι πραγματικὰ ζῆ τὴν **ὀργανικὴ τους ἐνότητα στὸν Χριστό**, ἔτσι ὥστε τὸ παρελθὸν παίρνει στὸ **παρὸν** νέα πραγματικότητα, καὶ σ' αὐτὸ τὸ ἴδιο λειτουργικὸ παρὸν γίνεται ἤδη **παροῦσα** πραγματικότης καὶ τὸ **μέλλον**, γίνεται παρουσία καὶ γεῦσις τῶν ἐσχάτων».

(Ἐπισκόπου πρώην Ἐρζεγοβίνης Ἀθανασίου Γιέβτιτς)

γ. Τὸ ἱερόν «συνεχές», τὸ ὁποῖο προβάλλει ἐμφαντικὰ ἢ νέα αὐτὴ προσέγγις, θὰ ὑπεμφαίνεται ἐπιπερισσότερον μὲ τὸ **ἀνοικτὸ Εὐαγγέλιον** καὶ τὰ ἐπ' αὐτοῦ ἀποκαλυπτικὰ γράμματα **Α** καὶ **Ω**, ἐφ' ὅσον ὁ Θεάνθρωπος εἶναι ὁ Ἦν (Παρελθόν), ὁ Ὄν (Παρόν) καὶ ὁ Ἐσόμενος (Μέλλον), ἢ Ἄρχῃ καὶ τὸ Τέλος, ὁ Πρῶτος καὶ ὁ Ἐσχατος, τὰ πάντα πληρῶν καὶ πάντοτε παρῶν, σώζων καὶ δοξάζων τὴν Κτίσιν.

δ. Στὴν Ὁρθόδοξη Ἐσχατολογία «ἡ προοπτικὴ δὲν εἶναι πρωταρχικὰ χρονολογικὴ», δηλαδὴ «εὐθυγράμμου ἱστορικῆς ἐξελιξέως καὶ προόδου, μὲ τὴν ἔννοια τῆς διαδοχικῆς χρονολογικῆς συνεχοῦς κινήσεως καὶ προοδευτικῆς ἀναπτύξεως, πρὸς τὰ ἐμπρός», ἀλλὰ **προοπτικὴ Χριστολογικὴ**, «προοπτικὴ ἐντὸς ἑνὸς καὶ μοναδικοῦ Ἐσχατολογικοῦ Γεγονότος. Ἐνὸς Γεγονότος, στὸ ὁποῖο περιλαμβάνεται ὅλος ὁ χρόνος καὶ ἡ ἱστορία, ἀλλὰ καὶ ὑπερβαίνονται, πληροῦνται καὶ ἐσχατοποιοῦνται στὸν **Νέο Αἰῶνα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ**. Αὐτὸ τὸ Γεγονὸς γιὰ τὴν καινοδιαθηκικὴ καὶ πατερικὴ ὀρθόδοξη θεολογία εἶναι ὁ **Χριστός**, ἢ τὸ «**Μυστήριον τοῦ Χριστοῦ**»».

(Ἐπισκόπου πρῶην Ἐρζεγοβίνης Ἀθανασίου Γιέβτις)

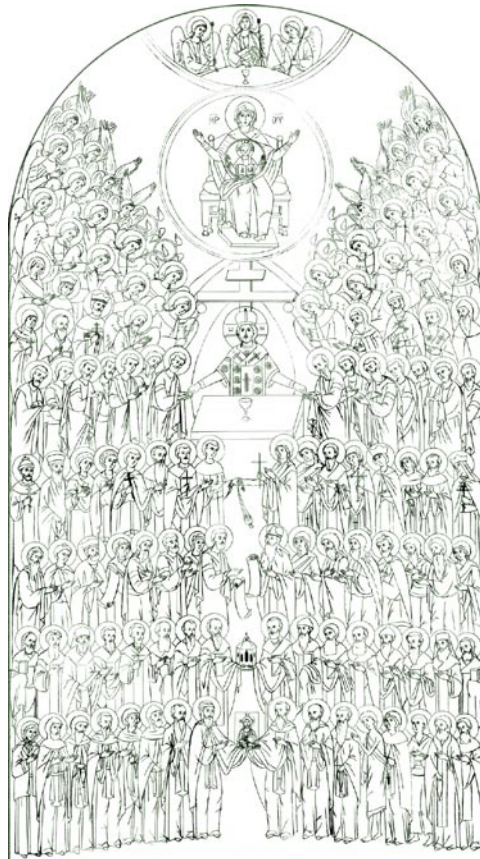
ε. Ὡς προσφορωτέρα θέσις τοῦ **Εὐαγγελίου** προτείνεται ἢ ἐπὶ τῶν χειρῶν τοῦ ἐγκολπίου Κυρίου (**Μ2**), διότι τοιοῦτοτρόπως ἐκ τῆς κεντρικωτάτης θέσεως αὐτῆς τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας ἐκπέμπεται τὸ ἰσχυρότερον καὶ θεμελιωδέστερον μήνυμά της.

ς. Ἐν κατακλείδι, ἡ τοιαύτη διάρθρωσις τῆς νέας προσεγγίσεώς μας, ὅπου ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ ἔχουν ἐνωθῆ, καταυγαζόμενα ἀπὸ τὸ ἀνακαινιστικὸ Φῶς τῆς τρισηλίου Θεότητος, ἀποτελεῖ ἐμφαντικὸ ὑπομνηματισμὸ τῆς **Ἐσχατολογικῆς Πραγματικότητος**, ὅπως

Αυτή καταγράφεται με συγκλονιστικό τρόπο στην Ίεράν
Ἀποκάλυψιν :

«Καὶ εἶδον Οὐρανὸν Καινὸν καὶ Γῆν Καινήν»·
«ἰδοὺ ἡ Σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων,
καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαὸς αὐτοῦ
ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν ἔσται»· «καὶ
εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ· ἰδοὺ καινὰ ποιῶ
πάντα»· «καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ Κύριος
ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἔστι, καὶ τὸ
Ἄρνιον· καὶ ἡ πόλις οὐ χρεῖαν ἔχει τοῦ ἡλίου
οὐδὲ τῆς σελήνης ἵνα φαίνωσιν αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα
τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ
Ἄρνιον».

κα' 1, 3, 5, 22 καὶ 23)

Γ'. Δογματικὲς Ἀλήθειες καὶ εἰκαστικὰ μέσα

1. Τὰ εἰκαστικὰ τεχνοτροπικὰ μέσα

ΕΠΕΙΔΗ, ἢ Ἱερὰ Εἰκὼν τῶν Ἀγίων Πάντων θὰ ἱστορηθῆ μὲ τὸν παραδοσιακὸ ζωγραφικὸ τρόπο, ἔπεται ὅτι ἡ «ματιέρα» μας θὰ εἶναι ὁ «κλασσικὸς» συνδυασμὸς χρυσοῦ καὶ ὑλικῶν χρωμάτων.

Ὡς ἐκ τούτου, τὰ εἰκαστικὰ τεχνοτροπικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμοποιηθοῦν, δηλαδὴ τὰ «ἐργαλεῖα» πού ἔχουμε στὴν διάθεσί μας, ὥστε μὲ τὴν Χάρι τοῦ Θεοῦ καὶ πρὸς δόξαν Αὐτοῦ, νὰ ἐκφραστοῦν τόσο οἱ προαναφερθεῖσες Δογματικὲς Ἀλήθειες, ὅσο καὶ ἡ **Χριστοκεντρικότης** καὶ ὁ **Ἐσχατολογικὸς Χαρακτήρας** τῆς νέας εἰκαστικῆς προτάσεώς μας, εἶναι τὰ ἑξῆς:

α. ἡ σύνθεσις: ἡ ἰσορροπημένη καὶ βάσει τῶν ἐπιδιώξεών μας προϋπολογισμένη κατανομή γραμμῶν, ἐπιφανειῶν, φωτὸς καὶ χρώματος·

β. τὸ φῶς: ἡ κατανομή, μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, φωτεινῶν καὶ σκούρων περιοχῶν, καὶ

γ. τὸ χρῶμα: ἡ ἀνάλογος ἐπιλογή καὶ ἐπεξεργασία τῶν διαφόρων χρωματικῶν ποιότητων.

2. Ἡ Σύνθεσις

ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄, § 2 ἐξ. τῆς παρούσης ἐργασίας ἀναπτύχθηκε τὸ πῶς θὰ χειρισθοῦμε τὸ **Σχέδιο**, προκειμένου νὰ κατορθώσουμε μέσῳ αὐτοῦ νὰ ἐκφράσουμε τὶς Δογματικὲς Ἀλήθειες τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας.

● Συμπληρωματικά και προκειμένου να εκφρασθῆ εἰκαστικά ἢ **Χριστοκεντρικότης** τῆς προτάσεώς μας (βλ. **Κεφάλ. Α΄, §2**), θὰ ληφθῆ εἰδικὴ μέριμνα γιὰ τὰ ἑξῆς:

α. Νὰ «δομήσουμε» τὴν **Σύνθεσί** μας, ὑπηρετώντας τὸν **κεντρικὸ ἄξονά** τῆς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ εὐρίσκονται: τὸ μεσαῖο ἐκ τῶν τριῶν Προσώπων (**M1**), τὸ πρόσωπο τῆς Κυρίας Θεοτόκου καὶ τοῦ Χριστοῦ-Παιδίου (**M2**), καὶ ὁ Κύριος Λειτουργῶν (**M3**).

α₁. Αὐτὸ θὰ ἐπιτευχθῆ μὲ τοὺς τρεῖς ἀκόλουθους τρόπους:

I. μὲ τὴν ἰσορροπία τῶν διαφόρων στοιχείων τῆς **Συνθέσεώς** μας, ὡς πρὸς τὸν **κεντρικὸ ἄξονα**·

II. μὲ τὴν ἰσορροπία τῶν **λοιπῶν ἄξόνων** τῆς **Συνθέσεώς** μας, ὡς πρὸς τὸν **κεντρικὸ σὲ «ρυθμὸ»** χιαστί·

III. μὲ τὴν δημιουργία νοητῶν γραμμῶν, διὰ μέσου διαφόρων «**σημείων ἀναγνωρίσεως**», τὰ ὁποῖα θὰ κατευθύνονται πρὸς τὸν Κύριο (**M1-M2-M3**).

β. Τὰ μορφολογικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν προσώπων τῶν Ἀγίων νὰ εἶναι συμβολικὰ καὶ ἐπαναλαμβανόμενα, «ὁμοιάζοντα» πρὸς τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Κυρίου.

γ. Τὸ «**θεμελιωδέστερο μῆνυμα**» τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας, δηλαδὴ τὸ ἀνοικτὸ Εὐαγγέλιο μὲ τὰ ἀποκαλυπτικὰ γράμματα **Α** καὶ **Ω**, νὰ συμπέσῃ εἰ δυνατόν μὲ τὸ κέντρο τοῦ κυκλικοῦ ἄνω μέρους τῆς Εἰκόνας.

δ. Τὸ **M1** νὰ δουλευθῆ μὲ τὴν μεγαλύτερη δυνατὴ χρῆσι **χρυσοῦ**. Τὸ ἴδιο καὶ ὁ Κύριος-Παῖδιον (**M2**) καὶ ὁ Κύριος Λειτουργῶν (**M3**), ὅπου ἢ ἴση ἀναλογία **χρυσοῦ** - ζωγραφικοῦ μέρους θὰ ἐκφράζῃ τὸ **Χριστολογικὸ Δόγμα** (Σάρκωσις τοῦ Θεοῦ-Φωτός, ἔνωσις τῶν δύο φύσεων ἐν τῇ μιᾷ ὑποστάσει τοῦ Θεοῦ Λόγου).

● Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ἐσχατολογικὸν Χαρακτῆρα τῆς Εἰκόνας, παρατηροῦμε τὰ ἑξῆς:

α. Αὐτὸς ἤδη ὑποδηλώνεται μὲ τὸ σχῆμα τῆς, τὸ ὁποῖο εἶναι ἡ ἔνωσις ἑνὸς κύκλου καὶ ἑνὸς τετραγώνου, ὅποτε ἐκφράζεται ἀκριβῶς ὅ,τι καὶ στὸν Ἱερὸ Ναὸ μὲ τρουῦλλο.

β. Ἐπίσης ὁμῶς, ἐκφράζεται καὶ μὲ τὴν χρῆσι τοῦ χρυσοῦ, ὡς συμβόλου τῆς Βασιλείας, στὸν ὁποῖο (χρυσὸ- Βασιλεία) συμμετέχουν κατ' ἀναλογίαν ὅλα τὰ Χριστοποιημένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας, σύμφωνα μὲ ὅσα ἀναφέρονται στὴν προαναφερθεῖσα ἐρμηνευτικὴ ἐργασία μας: «*Τὸ Μυστήριον τῆς Ἀρπαγῆς*».

3. Τὸ Φῶς

Η ΧΡΗΣΙΣ τοῦ χρυσοῦ, ὡς σημαντικοῦ τοῦ Χριστοῦ-Φωτός, θὰ ἐκφράσῃ ταυτοχρόνως τὴν Χριστοκεντρικότητα καὶ τὸν Ἐσχατολογικὸν Χαρακτῆρα τῆς νέας μας εἰκαστικῆς προτάσεως.

α. Ἡ Χριστοκεντρικότης θὰ ἐκφρασθῇ διὰ τῆς εἰδικῆς χρήσεως τῶν *Βαθμῶν Φωτεινότητος* τῶν διαφόρων στοιχείων, τὰ ὁποῖα συναπαρτίζουν αὐτήν, ὡς ἑξῆς:

Θὰ φροντίσουμε νὰ «ὀδηγήσουμε» κάθε στοιχεῖο τῆς Εἰκόνας σὲ συγκεκριμένο *Βαθμὸ Φωτεινότητος*, ὥστε ἡ συνολικὴ *Ποσότητα Φωτός*, τὴν ὁποῖα θὰ ἐκπέμπῃ τὸ ζωγραφικὸ μέρος τῆς, νὰ εἶναι τόση, ὅση χρειάζεται γιὰ νὰ «δώσῃ» μαζὶ μὲ τὸν χρυσὸ κάμπο μέσο *Βαθμὸ Φωτεινότητος*.

Τοιοῦτοτρόπως, ἐν συνδυασμῶ μὲ τὴν εἰδικὴ χρῆσι τοῦ χρώματος, ἡ ὁποῖα περιγράφεται κατωτέρω (§4), ἡ Εἰκόνα θὰ «δίνη» συνολικὰ τὴν ἴδια ἐντύπωσι τοῦ χρυσοῦ-Χριστοῦ (Κλήμης Ἀλεξανδρεὺς).

β. Τὸ Τριαδολογικὸ Δόγμα θὰ ἐκφρασθῆ μὲ τὴν σταθερὴν χρῆσι **τριῶν** βαθμῶν ἀναπτύξεως κάθε στοιχείου τῆς Εἰκόνας (προπλασμός, 1ο φῶς, 2ο φῶς), οὕτως ὥστε ἕκαστο νὰ ἐκπέμπη ἴση μὲ τὰ ἄλλα Ποσότητα Φωτός.

γ. Ἐπίσης, ὁ σταθερὸς τρόπος ἀναπτύξεως μὲ τὴν χρῆσι **τριῶν** βαθμίδων, ἐν συνδυασμῶ μὲ τὴν ἀπαραίτητη συμμετοχὴ **χρυσοῦ** σὲ κάποια ἀναλογία, δύναται νὰ ἐκφράσῃ τὴν «σφραγίδα» τῶν μελῶν καὶ τὰ «ὄρια» τῆς Ἐκκλησίας, ἐπομένως δὲ τὸ Ἐκκλησιολογικὸ Δόγμα.

4. Τὸ Χρῶμα

ΤΑ ΤΡΙΑ μέρη τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας θὰ ἐκπέμπουν τὶς ἀκόλουθες διαφορετικῆς χροιάς καὶ ἐντάσεως ἀκτινοβολίες, οἱ ὁποῖες καὶ θὰ χαρακτηρίζουν αὐτά:

α. Τὸ **M1** (Ἁγία Τριάς) θὰ ἐκπέμπη λευκὸ (ἡλιακὸ) φῶς, μὲ τὴν ὑπολογισμένην χρῆσι τῶν τριῶν «πρωτευόντων» χρωμάτων, στὴν μεγαλύτερη δυνατὴ ἔντασι.

β. Τὸ **M2** (Θεοτόκος-Κύριος) θὰ ἐκπέμπη ἰώδες, τὸ ὁποῖο ὑποδηλώνει τὴν ἔνωσι οὐρανοῦ (γαλάζιο) καὶ γῆς (κόκκινο), σὲ ὀλίγο μικρότερη ἔντασι ἀπὸ τὸ **M1**.

γ. Τὸ **M3** (Ἄσώματοι-Ἁγιοὶ Πάντες) θὰ ἐκπέμπη τὶς ἐξῆς ἀκτινοβολίες:

I. Οἱ Ἄσώματοι γαλάζιο, τὸ ὁποῖο ὑπεμφαίνει τὸν οὐρανόν. Ἡ ἔντασις θὰ εἶναι ἀκόμη μικρότερη ἀπὸ τὸ **M2**.

II. Οἱ Ἁγιοὶ Πάντες πορτοκαλί, τὸ ὁποῖο εἶναι ἡ ἔνωσις κίτρινου (φῶς) καὶ κόκκινου (γῆ), σὲ μικρότερη ἔντασι ἀπὸ τοὺς Ἄσωμάτους.

● Τὸ Τριαδολογικὸ Δόγμα θὰ ἐκφρασθῆ, μέσῳ τῆς εἰδικῆς χρήσεως τοῦ χρώματος, ὡς ἀκολούθως:

α. Τὸ ἀπρόσιτον/ἀμέθεκτον θὰ τονισθῆ με τὴν χρῆσι τοῦ μεγαλυτέρου δυνατοῦ *Βαθμοῦ Συμμετοχῆς Χρώματος* (στοὸ ἐξῆς: *ΒΣΧ*) στοὸ **Μ1**.

β. Τὸ προσιτὸν/μεθεκτὸν με τὴν ἐπανάληψι τῶν ἰδίων ἀποχρώσεων στὰ ἄλλα ἐπίπεδα (**Μ2**, **Μ3** καὶ **ΑΣ**), ἀλλὰ με μικρότερο *ΒΣΧ*, σὲ συνδυασμὸ καὶ πάλι με τὴν συμμετοχὴ ὅλων στοὸ χρυσὸ (Θεία Χάρις).

γ. Τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐκπέμπουν, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἴση Ποσότητα Φωτὸς, θὰ παρέχουν ταυτοχρόνως καὶ τόση *Ροὴ Χρώματος*, ὥστε νὰ ἀντανაკλοῦν ἀθροιστικὰ τὰ τρία «*πρωτεύοντα*» χρώματα ἰσοδύναμα, τὰ ὁποῖα με τὴ σειρά τους ἀθροίζόμενα γίνονται φῶς.

● Ἡ **Σάρκωσις** θὰ ἐκφρασθῆ ὡς ἐξῆς:

α. με τὴν χρῆσι πορτοκαλὶ χρώματος στοὸ ἱμάτιο τοῦ Κυρίου-Παιδίου, ὡς δηλωτικὸ τῆς Σαρκὸς (γῆς), τὴν ὁποῖα προσέλαβε.

β. με τὴν κατὰ τὸ ἥμισυ καλύπτουσα τὸ ἱμάτιο χρυσοκονδυλιά, ἐκφράζουσα τὴν Θεότητα τοῦ Παιδίου.

γ. ὁ χιτῶν θὰ εἶναι τῆς ἰδίας ἀποχρώσεως με τὸ ἐσωτερικὸ φόρεμα τῆς Μητρὸς Αὐτοῦ, «σάρκα δανείσασα» εἰς Αὐτόν.

● Ἡ **κεντρικότης** τῆς Σαρκὸς τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Πανάγνου θὰ ἐκφρασθῆ με τὴν χρῆσι συγκεκριμένης ἀποχρώσεως στὰ σαρκώματα με συγκεκριμένο *Βαθμὸ Φωτεινότητος*, ὥστε νὰ ἐκπέμπουν *μέση ποσότητα φωτὸς καὶ χρώματος*.

Ἡ «**μεσότης**» (Ἀριστοτέλης) αὐτὴ θὰ ἐκφράζη ταυτοχρόνως καὶ τὴν τελειότητα τῶν ἀρετῶν τῆς Κυρίας Θεοτόκου, ἀλλὰ πρωτίστως τοῦ Κυρίου.

5. Ἐπίλογος

α. Ἡ ὑπολογισμένη κατὰ τὸν ἀνωτέρω ἀναλυτικὸ τρόπο ἀνάπτυξις ὅλων τῶν στοιχείων τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος τῶν Ἁγίων Πάντων, ὅσον ἀφορᾷ τὸ φῶς καὶ τὸ χρῶμα, θὰ «δίδουν»-ἐκφράζουν συνολικῶς ὅ,τι καὶ ὁ **χρυσὸς-Χριστὸς-Φῶς**, τοιουτοτρόπως δὲ θὰ τονίζουν μὲ ἰδιαίτερη ἔμφασι τὴν **Χριστοκεντρικότητα** τῆς *Συνθέσεως*, δηλαδή ὅτι εἶναι **τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός**.

β. Ἐπίσης, ἡ ἀνάπτυξις αὐτὴ θὰ ὑποδηλώνη καὶ τις προϋποθέσεις τῆς συμμετοχῆς τῶν Ἁγίων στὴν **Βασιλεία τοῦ Θεοῦ**, ὡς μελῶν τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, δηλαδή τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐπίτευξι τῆς **ἀρετῆς-μεσότητος** καὶ τὴν διὰ μέσου αὐτῆς **Χριστοποίησί** τους, ἐντὸς τοῦ ἐνιαίου «*χώρου*» **Παρελθόντος-Παρόντος-Μέλλοντος**, στὴν προοπτικὴ πάντοτε τῆς **Βασιλείας τοῦ Θεοῦ**.

γ. Ὁ εἰδικὸς αὐτὸς χειρισμὸς τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ χρώματος περιγράφεται καὶ ἀναλύεται πλήρως στὴν μελέτη μας:

«Χρωματικὸν Ψαλτήριον. Ὁ χειρισμὸς τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ χρώματος στὴν Ἁγιογραφία».

(ἀνέκδοτος)

30ῆ Ἰανουαρίου 2003φ
+ Τῶν Ἁγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν

Ἐκ τῶν Ἁγιογραφείων
Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Κυπριανοῦ Φυλῆς Ἀττικῆς
Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Ἀγγέλων Ἀφιδνῶν Ἀττικῆς

Δ'. Παράρτημα

Τὰ ἱερά πρόσωπα τῆς Εἰκόνας ἀναλυτικὰ

- Ἡ Ἁγία Τριάς
- Ἡ Θεοτόκος, ἔχουσα ἐγκόλπιον τὸν Κύριόν μας
- Αἱ Οὐράνιαι Δυνάμεις
- Ὁ Θεάνθρωπος, λειτουργῶν ὡς Μέγας Ἀρχιερεὺς

Οἱ Ἅγιοι

1. Ὁ τίμιος Πρόδρομος
2. Ὁ Μέγας Ἀντώνιος

Ἰσαπόστολοι

3. Ἡ Ἁγία Μαγδαληνή
4. Ἡ Ἁγία Φωτεινή
5. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος
6. Ἡ Ἁγία Ἑλένη
7. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Μεγάλης Ἀρμενίας
8. Ἡ Ἁγία Νίνα
9. Ἡ Ἁγία Ὑλγα
10. Ὁ Ἅγιος Βλαδίμηρος
11. Ὁ Ἅγιος Μεθόδιος
12. Ὁ Ἅγιος Κύριλλος

Ἀπόστολοι

13. Ὁ Ἀπ. Πέτρος
14. Ὁ Ἀπ. Ἀνδρέας
15. Ὁ Ἀπ. Ἰωάννης ὁ Θεολόγος
16. Ὁ Ἀπ. Βαρθολομαῖος
17. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος
18. Ὁ Ἀπ. Θωμᾶς

19. Ὁ Ἅπ. Θαδδαῖος
20. Ὁ Ἅπ. Παῦλος
21. Ὁ Ἅπ. Ἰάκωβος Ζεβεδαίου
22. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος
23. Ὁ Ἅπ. Φίλιππος
24. Ὁ Ἅπ. Σίμων
25. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς
26. Ὁ Ἅπ. Ματθίας

Μάρτυρες - Ὁμολογηταὶ

27. Ὁ Ἅγιος Πρωτομάρτυς Στέφανος
28. Ὁ Ἅγιος Ἐλευθέριος
29. Ὁ Ἅγιος Χαράλαμπος
30. Ὁ Ἅγιος Δημήτριος
31. Ὁ Ἅγιος Γεώργιος
32. Ὁ Ἅγιος Παντελεήμων
33. Ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς
34. Ὁ Ἅγιος Βασιλομάρτυς Νικόλαος
35. Ἡ Ἁγία Πρωτομάρτυς Θέκλα
36. Ἡ Ἁγία Παρασκευή
37. Ὁ Ἅγιος Κυπριανὸς
38. Ἡ Ἁγία Ἰουστῖνα
39. Ἡ Ἁγία Αἰκατερίνη
40. Ἡ Ἁγία Φιλοθέη
41. Ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς
42. Ἡ Ἁγία Βασιλομάρτυς Ἀλεξάνδρα

Προφῆται καὶ Δίκαιοι

43. Ὁ Ἅγιος Ἰωακείμ ὁ Θεοπάτωρ
44. Ἡ Ἁγία Ἄννα ἡ Θεοπρομήτωρ

45. Ὁ Δίκαιος Ἰωσήφ ὁ Μνήστωρ
46. Ὁ Ἅγιος Συμεὼν ὁ Θεοδόχος
47. Ἡ Δικαία Ἄννα ἡ Προφήτις
48. Ὁ Προφήτης Δαβὶδ
49. Ὁ Προφήτης Δανιὴλ
50. Ὁ Προπάτωρ Ἀδὰμ
51. Ὁ Προφήτης Ζαχαρίας
52. Ἡ Ἁγία Ἐλισάβετ
53. Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας
54. Ὁ Προφήτης Ἡλίας
55. Ὁ Προφήτης Μωϋσῆς
56. Ὁ Πατριάρχης Ἀβραὰμ
57. Ὁ Δίκαιος Ἐνώχ
58. Ἡ Προμήτωρ Εὐὰ

Ἱεράρχαι

59. Ὁ Ἅγιος Ἰάκωβος Ἀδελφόθεος
60. Ὁ Ἅγιος Βασίλειος ὁ Μέγας
61. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος
62. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος
63. Ὁ Ἅγιος Φώτιος ὁ Μέγας
64. Ὁ Ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός
65. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς
66. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης Σαγγάης ὁ Θαυματουργὸς
67. Ὁ Ἅγιος Νικόλαος ὁ Θαυματουργὸς
68. Ὁ Ἅγιος Σπυρίδων ὁ Θαυματουργὸς
69. Ὁ Ἅγιος Παρθένιος Λαμψάκου
70. Ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Μέγας
71. Ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας
72. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων
73. Ὁ Ἅγιος Νεκτάριος ὁ ἐν Αἰγίνῃ
74. Ὁ Ἅγιος Γλυκέριος ὁ Ὁμολογητὴς

Όσοι

75. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός
76. Ὁ Ἅγιος Εὐθύμιος ὁ Μέγας
77. Ὁ Ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος
78. Ἡ Ἁγία Μακρίνα
79. Ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Ἀθωνίτης
80. Ὁ Ἅγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος
81. Ὁ Ἅγιος Χριστόδουλος ὁ ἐν Πάτμῳ
82. Ἡ Ἁγία Ξένη ἡ διὰ Χριστὸν Σαλή
83. Ὁ Ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης
84. Ὁ Ἅγιος Παχώμιος ὁ Μέγας
85. Ὁ Ἅγιος Παῖσιος ὁ Μέγας
86. Ἡ Ἁγία Μαρία ἡ Αἰγυπτία
87. Ἡ Ἁγία Εἰρήνη Χρυσοβαλάντου
88. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ρῶσος
89. Ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ
90. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κρονστάνδης

Δέσεις

Ἦχος β'. Οἶκος τοῦ Ἐφραθά.

*«Ἰαθι, Ἰησοῦ, Σῶ δούλω ἀναξίῳ, εὐχαῖς ταῖς τοῦ Πατρὸς μου,
Πανάγνου δὲ Μητρὸς Σου, πρεσβείαις, ᾧ Φιλάνθρωπε! ».*

**Τῷ δὲ ἐν Τριάδι
Παναγίῳ καὶ Φιλανθρώπῳ Θεῷ ἡμῶν
δόξα, τιμὴ, προσκύνησις
καὶ εὐχαριστία.
Ἄμην!**

